

MIGRACIJE NA ZAPADNOM BALKANU PONOVO PROMIŠLJANJE KRIZNIH NARATIVA

Međunarodna konferencija “Migracije na Zapadnom Balkanu – Ponovno promišljanje kriznih narativa” u okviru projekta Migration, Integration and Governance Research Center (MIGREC), održana je na Fakultetu političkih nauka u Beogradu 2. i 3. februara 2023. godine.

Kontekst konferencije

Decenijama unazad, migracije na Zapadnom Balkanu pozicioniraju se u okvire različitih kriznih narativa. Kontekstualizovanje Zapadnog Balkana unutar podela na nivou Istoka / Zapada, ojačava narative o kontinuiranoj krizi i “drugosti” regiona. Međutim, da li su migrantske i druge “krize” endogene za region ili su podstaknute eksternim procesima? Da li smo iz prethodnih kriza naučili bilo šta što može da nam pomogne da se suočimo sa postojećim i budućim krizama? I da li je ovaj pogled iz perspektive krize uopšte od pomoći u regionu ili treba da se odmaknemo od kriznih narativa?

Region Zapadnog Balkana odlikuje sve veća raznolikost u pogledu migracija (Zitranova, 2014), što predstavlja kompleksnost koja se retko susreće u studijama migracija. Migracije na Zapadnom Balkanu najčešće se proučavaju sa aspekta negativnih demografskih promena i odliva mozgova. Zapadni Balkan se često predstavlja kao region iz kog se migranti “šalju” i kroz koji migranti prolaze; kao region koji portretiše migrante kao bezbednosnu pretnju, kom su prioritet granice, a ne humanitarni odgovori. Za razliku od ovakve dominantne perspektive, MIGREC nastoji da se fokusira na zanemarene aspekte migracija na Zapadnom Balkanu – na migracione tokove, procese, veze i prakse koji doprinose političkom, ekonomskom i socijalnom razvoju društava regiona.

Stoga je naš cilj da unapredimo one debate i pristupe migracijama koji su izvan kriznih narativa na Zapadnom Balkanu, i da im pripišemo kontekstualizovana značenja. Postavljamo Zapadni Balkan u centar debate i preispitujemo široko prihvaćene percepcije o njegovoj perifernoj poziciji. Cilj nam je da istražimo nijansirane odgovore na migracije, i to one koji potiču sa različitih nivoa i koji se protežu izvan državnih aktera i jedno-dimenzionalnog fokusa na sekuritizaciji. Ovim pomeramo fokus sa bezbednosnih na humanitarne pristupe i bojazni i uzimamo u obzir političke, medijske i bihevioralne perspektive. Zanima nas i razumevanje raznovrsnih iskustava koja imaju različite grupe migranata (iregularni, regularni i povratni), kao i raznovrsnih odgovora, u regionu Zapadnog Balkana.

Oblasti konferencije

- Veze između migracija i razvoja (npr. migracije i socijalno-ekonomske stavke, obrasci migriranja – uzroci i posledice, radne migracije i ljudski kapital, emigracija i socijalno-politička mobilizacija dijaspora / uključivanje dijaspora, socijalne i finansijske doznake, trans-nacionalna perspektiva “migranata”, “dijaspora” i “trans-nacionalna zajednica” klimatske promene, itd).
- Upravljanje migracijama (npr. prakse zatvaranja / otvaranja granica, rasni izazovi, mobilnost ka Zapadnom Balkanu i izvan Zapadnog Balkana, uloga nevladinih organizacija u upravljanju migracijama u regionu, otpori i istinska solidarnost, itd).
- Integracija migranata (kritike integracije, integracija u društvima prijema, uključujući rodno-specifične nejednakosti, prisilne migracije i post-konfliktna integracija, politička, socijalna, kulturna dimenzija integracije, itd).

Agenda Konferencije nalazi se na linku:

https://migrec.fpn.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2023/02/Agenda-MIGREC-2_3-Feb-2023.pdf

Plenarne sesije

Prof. Rasel King diskutovao je o mestu studija migracija u savremenim uslovima. Ukazujući na tipove migracija, od klasičnih do savremenih, prof. King sagledao je problematičnost binarnih podela i nizove obrta u studijama migracija. Još specifičnije, pokazao je da migracije imaju istorijat politizovanosti, i to kroz nizove uopšteno negativnih tema, koje je potrebno preispitati kako bi se otkrila objektivnija “istina” o migracijama. Reći “migracije”, “migrant”, “imigracija”, “imigrant”, “tražilac azila”, “izbeglica” itd. imaju izvesno opterećenje; ovi termini nisu neutralni, iako bi trebalo da budu. Oni su predmet manipulacije i instrumentalizacije, posebno u javnim diskursima koji su dizajnirani tako da dobiju podršku populističkih anti-migrantskih politika.

Dr Angeliki Dimitriadi izlagala je o posledicama Novog pakta o migracijama i azilu po Zapadni Balkan, sa fokusom na inovativna rešenja Evropske unije. Dr Dimitriadi usredsredila se na izazove povezane sa procedurama pred-skrininga i periode posledičnog odsustva iz azilne procedure. Ukazala je na problematične smeštajne i druge usluge za iregularne migrante, naglašavajući potrebu sa davanjem prioriteta njihovom prijemu, koji je već predugo vremena od kritičnog značaja. Odnosi između Evropske unije i regiona Zapadnog Balkana su odnosi uzajamne zavisnosti. Stoga postoji potreba za izgradnjom i razvijanjem kapaciteta, migracionom “diplomacijom” i pregovorima između svih uključenih aktera.

Paneli

Perspektive o migracijama iz ugla Zapadnog Balkana

O različitim, ali i dalje zajedničkim izazovima, pred državama jugoistočne Evrope, Turske, Hrvatske, Crne Gore i Albanije

Krizni okviri

O perspektivama iz ugla krize, sa stanovišta migracija izbeglica iz Ukrajine, izazova pred tražiocima azila iz Srbije, integracije migranata u Trstu i rasnim izazovima esencijalnih radnika iz Poljske u Velikoj Britaniji

Nasilje, post-konfliktna društva i migracije

O otvorenom i ekspanzivnom građanstvu u upitnim demokratizacijama, interno raseljenim licima, privremenoj zaštiti i nekadašnjim učesnicima u ratnim sukobima

Ambivalentnosti u procesima (i)regularizacije migranata

O emigraciji iz Srbije i sa Kosova* i izazovima (re)integracije i povratka

Kritički narativi, diskursi i predstavljanja migranata

O naciji, rasi i klasi u anti-migrantskim narativima, javnim narativima o migrantima tokom KOVID-19, slikama migranata u novinama i diskurzivnim strategijama u vezi sa migracionim politikama u javnoj sferi

Preispitivanje "integracije" – iskustva dece, mladih i porodica migranata

O pristupima migrantskim porodicama koji su informisani traumom, iskustvima mladih migranata u kolektivnom smeštaju, pristupu dece migranata školama i socijalnoj zaštiti migranata

Panel o migracionoj politici

O podršci migrantima i izazovima u radu sa migrantima, sa aspekta UNHCR-a, UNICEF-a, Grupe 484 i Crvenog krsta, njihovoj bilateralnoj i uzajamnoj saradnji i osnaživanju migranata.

Ovde iskazana mišljenja i stanovišta pripadaju isključivo autoru(ima) i ne odražavaju zvanično mišljenje Evropske komisije.

Pratite nas

<http://migrec.fpn.bg.ac.rs/>